

סיפורו של אלוהים, הסיפור שלנו

שיעור 26 : השילוש הקדוש

אלוהים הוא התחברות של ישויות, משפחה אשר חייה היא אהבה

1. ישוע טען שהוא אלוהים ועשה עצמו שווה לאלוהים (ראה שיעור 25). המחברים של הברית החדשה גם טוענים שישוע הוא אלוהים.
2. אך ישוע הוא נבדל מן אלוהים האב.
3. חידה ללא פיתרון? יש רק אלוהים אחד. אבל ישוע טוען שהוא אלוהים. הוא גם טוען שהוא נבדל מאלוהים האב. כיצד להשלים את האמירות האלה?
4. שתי בעיות:
 - א. כיצד אדם יכול להיות אלוהים?
 - ב. אם ישוע הוא אלוהים אך נבדל מן האב, האם ישנם שני אלוהים?
5. אלוהים הוא רוח : טרנסצנדנטי (נפרד מהבריאה) ואימננטי (נוכח בתוך הבריאה).
6. אלוהים הוא אחד : "שמע ישראל, ה' אלוהים, ה' אחד." (דב' ו 4)
7. פרושו של "אחד" : לא "יחיד" אלא אחדות מורכבת : "על-כן יַעֲזֹב-אִישׁ אֶת-אָבִיו וְאֶת-אִמּוֹ ; וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבֶשֶׁר אֶחָד" (בר' ב 24)
8. הריבוי של האל נרמז בתנ"ך : המילה "אלוהים" היא בגוף רבים. "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ" (בר' א 26).
9. האל האחד מגלה את עצמו כשלוש ישויות : "אֲנִי-הוּא אֲנִי רֵאשׁוֹן, אֲנִי אֲחֵרוֹן... מַעַת הַיּוֹתֵה, שָׁם אֲנִי ; וְעַתָּה, אֲדַנֶּי ה' שְׁלַחְנִי-וְרוּחוֹ" (יש' מח 12, 16).
10. הזוהר מציג את אלוהים כבעל שלוש דרגות, ראשים, או רוחות מאוחדות כאחד.
11. "רוח העמצאית" מוצגת בתרגומים הארמיים כ"מימרא דיי" (דבר ה') : "ודבר ה' ברא את האדם בדמותו, בדמות ה' ברא היי" (בר' א' 27, תרגום ירושלמי)
12. מלאך ה' (או מלאך הברית) בתנ"ך מזוהה עם אלוהים עצמו.
13. העמוד האמצעי ומלאך האלוהים נקרא גם "מטטרון". הוא מתואר כ"בן-אלוהים" ומזוהה עם השכינה ועם ה' עצמו.
14. התנ"ך מרמז על כך שהמשיח יהיה אלוהי.
15. רוח אלוהים מוצג כנבדל מאלוהים האב : "אֶל-תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ ; וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֶל-תִּקַּח מִמֶּנִּי" (תהי נא' 13).
16. בברית החדשה : ישנו אדון אחד (אפי ד' 5). אך האב, הבן, והרוח נקראים "אדון".
17. שלוש ישויות אלוהיות : האב הוא אלוהים (פט"ב א' 17) ; הבן הוא אלוהים (יוח' א' 1, כ' 28) ; הרוח הוא אלוהים (מה"ש ה' 3 – 4, קור"ב א' 16).
18. רז השילוש : "ישנו אל אחד בלבד, נצחי, אינסופי ושאין לשנותו, בלתי נתפס, הכל יכול ושלא ניתן להביעו, האב והבן ורוח הקודש ; אכן שלוש ישויות, אך מהות אחת פשוטה לחלוטין."
19. השילוש בברית החדשה : חֶסֶד הָאֲדוֹן יִשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ (2) וְאֶהְבֵּת הָאֱלֹהִים (1) וְהִתְחַבְּרִית בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ (3) עִם כְּלֶכֶם! (קור"ב יג 14)
20. השילוש : לא שלושה אלוהים אלא אלוהים בשלוש ישויות. הישויות לא מחלקות את האלוהות ביניהן אלא כל ישות היא אלוהים בשלמותו.
21. הישויות האלוהיות הן באמת נבדלות אחת לשניה – לא אפנויות כמו מים, קרח ואדים.

יוח' ח 24, י 30, כ 28
יוח' א 1, רומ' ט 5, טימ"א ג 16,
טיט' ב 13, עברי' א 8, פט"ב א 1

מת' י 32, יא 27, כו 39, יוח' יד
16, רומ' א 7, טימ"א ב 5.

13 עקרי האמונה של הרמב"ם

קכ"ק 301, 300, 212, 42

דב' ו 4, יש' מה 5, יש' מו 9

בר' א 5, בר' ב 24, עז' ב 64

בר' א 1, א 26, ג 22, יא 6 – 7,
בר' כ 13, תהי נח 12, תהי קי 1,
קוה' יב 1

יש' מד 6, יש' מח 12 – 16,
זכ' ב 10 – 11

בר' טז 7, 13, בר' יח, בר' לב 24 –
30, שופ' ו 12 – 16, שופ' יג 21 –
22, מל' ג 1
תהי ב

יש' ז 14, יש' ט 6, ירי' כג 6, ירי' לג
16, זכ' יב 10, דני' ז 13 – 14.
בר' א 2, תהי נא 11, יש' יא 1 – 2,
יש' סא 1

קור"ב ו 18, פט"ב א 16,
קור"ב ג 17

קכ"ק 202

מת' כח 19, יוח' יד 26,
קור"ב יב 4 – 6, קור"ב יג 14,
אפי' ב 18, ג 14 – 17, עברי' ט 14,
פט"א א 2, יהודה 20 – 21

קכ"ק 253

קכ"ק 254

קכ"ק 255

22. הישויות האלוהיות הן יחסיות אחת לשניה. ההבדל ביניהן הוא בקשרים בין כל אחת מהן. 23. אלוהים – כאל "אנושי" – יודע ואוהב. כיוון שהוא אינסופי, ידיעתו ואהבתו הן אינסופיות. כיוון שהוא אינסופי, ידיעתו ואהבתו הן פשוט הוא עצמו. 24. הישות השניה: הידע של אלוהים; הדבר (מחשבה או רעיון), הבן (אותה מהות מהאב), "הצלם של האל הבלתי נראה" והבעה עצמית המושלמת של האב. 25. הישות השלישית: אהבת אלוהים. בין האב והבן יש אהבה אינסופית ומושלמת אשר "יוצרת" ישות ניצחית, רוח הקודש. 26. פעולת השילוש: תוכנית הישועה של אלוהים היא הפעולה של שלוש הישויות האלוהיות: האב הוא הבורא והמספק; הבן הוא המושיע והגואל; הרוח הוא המקדש, המנחם. 27. ניתן לראות את הפעולה הזאת: בבריאה (ברי' א' 1 – 2, יחו' א' 3), בטבילתו של ישוע (מתי ג' 16 – 17), בתחייה (מה"ש ב' 22 – 24, יוח' ב' 19, רומ' ח' 11), בנתינת חיים האלוהיים (אפ' ג' 16 – 19), בתחייה של המאמין (יוח' ה' 21, ו' 40, רומ' ח' 11). 28. האדם נברא בצלמו של השילוש וכך יש ביכולתו ידע עצמי, שליטה עצמית, והיכולת לתת את עצמו באופן חופשי להיות בקשר עם אחרים. 29. אלוהים מעניק לנו את חייו של אהבה בליטורגיה ובתקדישים של הכנסייה.	קולי א 15 קכ"ק 257 – 259 קכ"ק 357 קכ"ק 257, 260, 1111 – 1112, 1131

שאלות לדין

1. מה הבעיה ברעיון שאלוהים הוא יחיד מוחלט?
2. מדוע אלוהים לא גילה את עצמו כשילוש מההתחלה?
3. למה דווקא שילוש? האם אלוהים היה יכול להיות יותר משלוש ישויות?
4. מה הקשר בין הידע והאהבה של אלוהים?
5. מה הקשר בין השילוש ובנינו בני אדם? מה התפקיד של כל ישות?
6. מה אמור להיות הקשר שלנו עם שלוש הישויות של השילוש?

